

[Alfred Jørgensen.]

mellemskolen, og lærere, der har arbejdet i mellemskolen, har jeg lært denne skoleform at kende både udefra og indefra, og der er for mig ingen tvivl om, at mellemskolen er den skoleform, der svarer til, hvad flertallet af forældrene ønsker. En af grundene til mellemskolens succes ligger utvivlsomt i, at delingen af eleverne finder sted på et gunstigt tidspunkt, i 11—12 års alderen. På den tid er eleverne kvikke og modtagelige og endnu ikke præget af skoletræthed og andre af overgangsalderens vanskeligheder. De kommer godt i gang og er optaget af alt det nye, der møder dem i arbejdet, og når de uundgåelige vanskeligheder senere kommer frem i 3. mellem, bliver disse som regel af kortere varighed.

En fordel ved mellemskolen er også den fremadskridende undervisning, der er afpasset efter børnenes udvikling, idet der hvert år kommer nye fag med nyt stof til. Gennem dette arbejde stilles der bestemte krav til eleverne, afpasset efter deres alder og modenhed. Der er bestemte mål, der skal nås gennem undervisningen, og det har sin betydning både for lærere og elever. Men størst vægt må der lægges på, at eleverne gennem det daglige arbejde vænnes til de krav og pligter, som de møder også uden for skolen.

Blandt de anker, der rettes mod mellemskolen, er den væsentligste den, at eleverne i stort tal afbryder skolegangen i 3. mellem ved undervisningspligtens ophør; men det gælder jo også og i endnu højere grad, hvor undervisningen i den eksamensfri mellemskole udvides udover den undervisningspligtige alder. Jeg tvivler om, at en forlængelse af undervisningspligten vil være det rigtige middel herimod. Man kan dog ikke ad lovgivningens vej forandre den menneskelige natur; sandsynligvis vil man mod hensigten opnå at øge skoletrætheden og skærpe disciplinkrisen. Det er påfaldende, at de argumenter, der fra modstandernes side anføres imod mellemskolen, både er få og svage, medens de vanskeligheder, den eksamensfri skole har at kæmpe imod, er åbenbare. Man bør derfor snarere sætte alle kræfter ind på at afhjælpe disse mangler end på at afskaffe mellemskolen. Det er så meget mere betænkeligt at slå i stykker, hvad vi har, som den nuværende

skole er resultatet af en udvikling, hvorved den har tilpasset sig efter pædagogiske og praktiske krav. Derfor må eksamensskolen bevares. Det var naturligvis ønskeligt, om presset på denne skoleform ikke var så stærkt, men grunden hertil ligger uden for skolen, idet kravet om eksamen er fremkaldt af erhvervslivet og samfundet og som følge deraf også stilles af forældrene.

Hvad der i det foregående er sagt om mellemskolen gælder også i det store og hele for præliminærskolen, såvidt den er lagt tilrette med 4 eller 5 års undervisning. Men det svage punkt i vor nuværende skoleordning er den 2—3-årige eksamensfri afdeling, der danner afslutningen på folkeskolen. Her mangler der åbenbart fasthed og plan, her er der en rig arbejdsmark for ivrige reformatorer. Lad os forbedre denne skoleform og gøre den konkurrencedygtig overfor eksamensskolen, og lad så mellemskolen leve videre. Der er dog ikke grund til at tage livet af en god skoleform, fordi en anden skoleform har svigtet.

Jeg kommer nu til et vigtigt punkt i debatten, til omtalen af de 3 foreliggende strukturforslag: den højtærede undervisningsministers forslag, Askovforslaget og partiet venstres forslag. Da der ikke her er tid til at gå i enkeltheder med hensyn til disse forslag, skal jeg afstå herfra og begrænse mig til at tage stilling til forslagernes hovedpunkter.

Først skal jeg gøre nogle bemærkninger til den højtærede undervisningsministers forslag, idet jeg udtaler min anerkendelse af, at det blev fremsat på et sådant tidspunkt, at der har været lejlighed til at drøfte det på sommerens og efterårets skolemøder. Det store og dygtige arbejde, der er nedlagt i forslaget med det formål at skabe symmetri i skolen, kræver respekt, og det må påskønnes, at forslaget tager sigte på at bevare væsentlige træk af den nuværende skole, selvom det er lidt svært at kende mellemskolen i den nye skikkelse, efter at hovedet er amputeret.

En deling af eleverne i en boglig og en praktisk linie er naturlig, men en yderligere liniedeling er jeg betænkelig ved, da børneskolens opgave må være at bibringe eleverne de elementære skolekundskaber og ikke at fungere som en fagskole for de forskellige erhverv. Man gør vel i at huske, at tilegnet